

Praktisk solidaritet på olivfälten

I oktober åkte Yngve Hansson till Västbanken för att delta i olivplockningsprogrammet som arrangeras av organisationen JAI, Joint Advocacy Initiative. Med sig hem hade han många starka upplevelser och oförglömliga möten. Här skriver Yngve om några av de samtal som ägde rum under olivträden.

Jag träffar Baha Hillo ute på ett olivfält väster om Betlehem, inte långt från den gröna linjen som skiljer Israel från Västbanken. Baha är 33 år och organisatör av olivplockningsprogrammet. Området där vi befinner oss är mycket kulligt och vackert. Vi står under ett olivträd för att skydda oss mot solen, eftersom det är mycket varmt. På vägen hit passerade vi en mindre skog av pinjetråd. Skogen anses farlig att passera eftersom flera palestinier har blivit dödade där av bosättare som har stått i bakhåll.

Baha berättar att han har varit engagerad i JAI (Joint Advocacy Initiative) som är ett samarbete mellan KFUM i Betlehem och KFUM i Östra Jerusalem och ATG (Alternativ Turist Group) sedan 2006.

– Att jobba för JAI är mer än ett jobb för mig eftersom jag själv är palestinier och har blivit utsatt för israelernas förtryck från det att jag föddes, säger Baha.

Programmet har två syften. För det första ger det konkret hjälp till olivbönderna och för det andra visar det för människor från hela världen hur Israels förtryck ser ut. Olivplockandet kombineras med olika aktiviteter, som föreläsningar och studiebesök i Jerusalem och Hebron. Tanken är att de som har deltagit i JAI sedan återvänder till sina hemländer och där berättar om sina erfarenheter.

Deltagarna kan då visa för människor och regeringar runt om i världen att Israel inte är, som många tror, drömlandet på jorden genomsyrat av demokrati och mänskliga rättigheter. Utan att Israel snarare är det motsatta.

– Man hugger ned palestiniernas olivträd och gör det omöjligt att leva ett normalt och värdigt liv i vårt eget land där vi har haft våra rötter sedan tusentals år tillbaka, säger Baha.

– Jag har varit politiskt aktiv sedan jag började skolan och jag och mina skolkamrater blev trakasserade av israeliska militärer. Vi hade en israelisk militärpolispost precis utanför skolan. I de flesta länder är polisen till för att skydda sina medborgare. Den polis som vi blev utsatta för gjorde tvärtom och jag förstod att det var någonting som var fel. Hemma talade vi aldrig om det eftersom det var erfarenheter som alla i familjen hade. Det blev något som ingick i det "normala" livet.

Baha berättar att hans äldsta bror blev arresterad, eller han säger kidnappad för att beskriva att de inte hade någon rätt att ta honom, av den israeliska militären och satt i fängelse i fem år. Från att han var 15 till 20 år gammal. Deras pappa har också varit arresterad och Bahas andra bror hölls fängslad under ett år.

– Det är något som vi har tvingas leva med, säger han.

Baha själv har endast varit arresterad under några timmar. Han säger själv att han inte vet om israelerna har koll på vad han håller på med och han oroar sig inte heller.

– Verkligheten är som den är.

Vi tvingas avbryta intervjun när det kommer två israeliska soldater i en stor jeep, en är kapten i den israeliska armén. Han börjar fråga ut bonden som äger marken. Baha går också fram för att tala med militären. Han kommer tillbaka efter en stund när jeepen med de israeliska soldaterna åker iväg.

Han berättar att israeliska soldater för två år sedan högg ned 150 olivträd här för att göra det möjligt för israelerna att stjäla vatten. Stora rör och en avancerad pumpanläggning har installerats på bondens mark, utan tillstånd från eller ekonomisk ersättning till ägaren. Vattnet går till Israel eller till de närmaste bosättningarna. Bonden har inte

ingen tillgång till sitt eget vatten. Militären har också byggt en väg på hans mark för att kunna kontrollera det vatten som man har stulit.

Pastor James D. Brown är 67 år och kommer från Colorado i USA. Pastor James berättar att han är här för att det behövs sanningsvittnen som på plats kan se vad som pågår.

– Media i USA gör ett förskräckligt dåligt jobb här när det gäller att berätta om vad som faktiskt händer här i Palestina och Israel. När vi kommer hem måste vi, på olika sätt, försöka nå ut till den amerikanska allmänheten till exempel genom internet och storyline. Vi måste se till att palestinierna inte blir bortglömda. Israelerna utsätter dagligen palestinierna för hemska övergrepp och inget når ut till medierna, men när en palestinier gör något dumt och överilat, efter alla övergrepp de har utsatts för, blir det stora nyheter hemma i USA.

– Vi måste, när vi kommer hem, med kärlek och medmänsklighet berätta sanningen om det som händer i Palestina, säger James Brown.

Jag träffar också olivbonden **Essat Abdulla Hassan Abu Latifah** som är 68 år. Han kommer från Bel Jala på

Västbanken. Hassan hoppas att folk från hela världen en dag ska kunna besöka ett fritt Palestina och få ta del av gästfriheten, utan att känna den oro som alla känner nu.

Hassam är gift och har elva barn, åtta pojkar och tre flickor. Det äldsta barnet är 45 år och den yngsta är 30. Han berättar att han själv endast gick i skolan till och med 6:e klass men att hans barn är välutbildade. En är läkare, en har en doktorexamen, en har en magisterexamen, en är psykolog, en har en kandidatexamen i historia och geografi, en jobbar som busschaufför och en jobbar med att gräva djupt ned i marken för att söka efter mineraler. Alla utom en bor i Palestina.

Hassan äger 50 dunam land och tycker att det är fantastiskt att människor från olika länder och i olika åldrar kommer hit och hjälper till att skörda oliver.

– Det är verkligen en stor hjälp jag får, tänk dig hur mycket oliver 45 personer kan plocka jämfört med vad jag och min familj kan plocka på samma tid. Den hjälp jag får bygger upp kärlek mellan människor till skillnad från vad israelerna gör. För två år sedan kom de israeliska militärerna med en schaktmaskin och mejade ned 150 olivträd. Jag återplanterade men de kom tillbaka och förstörde träden igen.

– Så länge vi är ockuperade finns det ingen lösning på konflikten mellan palestinier och israeler. Blir det ett slut på ockupationen kan allt annat lösas.

Eljard Hagen är 67 år och kommer från Hammar i Norge. Hon kom till Palestina första gången för fem år sedan för att besöka sin dotter som då deltog i ett utbytesprogram som anordnades av KFUM i Betlehem. Eljard blev förälskad i landet. Numera reser hon hit flera gånger om året och stannar 7–8 veckor varje gång.

– Varje år brukar jag medverka i olivplockningsprogrammet. Jag bor då i Beit Sahour, en förort till Betlehem. Jag har inga problem att resa in i Israel men blir alltid utfrågad när jag ska åka ut eftersom jag har så många stämpelar i mitt pass. Därför måste jag ofta byta pass. När jag är här köper jag palestinska broderier som jag säljer i en butik hemma i Hammar. Jag har en permanent utställning med palestinskt hantverk i butiken. Pengarna tar jag sedan tillbaka till hantverkarna i Palestina.

Under sin tid här bor Eljard i en palestinsk familj som har olivfält så hon har kommit att förstå hur viktigt det är med olivodling i den palestinska kulturen.

– Jag fortsätter så länge jag orkar, jag är inte helt frisk men jag äter hellre mina mediciner här än hemma i Norge. Här kan jag göra mer nytta för palestiniernas sak. När jag är hemma är jag ute och föreläser om situationen i Palestina och skriver artiklar om det i lokaltidningen.

Eljard är medlem i Palestinakomiteen hemma i Norge. Hon berättar att de vid flera tillfällen har bjudit palestinier till Norge som har varit ute och pratat vid möten som Palestinakomiteen har arrangerat.

Madison Munoz är 23 år och kommer från Florida i USA och är här för att hon anser att det är viktigt att hjälpa människor som har det svårt.

– Att jag hjälper just palestinierna beror på att det är så uppenbart att de utsätts för stora orättvisor och man kan ju inte hjälpa alla som lider på samma gång. Även israelerna behöver fred och leva i ett jämlikt samhälle men just nu är det den israeliska staten som är förtryckare.

Madison berättar att hon är medlem i den Presbyterianska kyrkan som har ett nätverk som kallas "Det palestinsk/israeliska uppdraget" som hon också är medlem i.

– Vi jobbar för fred i Israel/Palestina och undervisar om den verkliga situationen här, till skillnad från det man får höra i media. I USA hör man oftast bara om de högerkristna sionisternas stöd av den israeliska staten men de finns också vänsterkristna som stöder palestinierna och tar avstånd från de högerkristnas okritiska stöd av Israel.

– Skillnaden mellan olika kristna grupper beror i en väldigt hög grad på hur man läser bibeln. I bibeln sägs det att Gud gav landet till Israel, men folk förstår inte att det land som man talar om i bibeln inte är samma Israel som existerar i dag. Det land som existerar idag är rasistiskt och utövar våld mot sina medmänniskor. Många menar också att palestinierna är antisemiter som går emot Guds vilja, något som inte är sant. Vi inom den Presbyterianska kyrkan betonar rättvisa för alla och att man ska hjälpa människor som har det svårt.

Madison berättar att hon lärt sig enormt mycket genom olivböndernas berättelser. Hur de blir hindrade av de israeliska militärerna och bosättarna när de vill odla och skörda sina oliver. Om all den osäkerhet och den oro de känner när de inte vet om de nästa dag kan plocka sina oliver eller inte. Hur israelerna har skapat lagar som ger den israeliska staten rätt ta över mark som inte har brukats på några år. De gör allt för att hindra palestinierna att kunna bruka sin mark. Till exempel genom att förbjuda bönderna att åka på de vägar de måste använda för att ta sig till sin mark eller genom att bygga "apartheidmuren" på ett sådant sätt att de inte kan nå sina odlingar och då riskerar att få den konfiskerad.

– Vi kan "keep hope alive" genom att komma hit och plocka oliver och visa att marken brukas. Jag skulle vilja säga till unga människor hemma i USA att de borde anstränga sig och försöka ta sig bakom nyhetsrubrikernas och löpsedlarnas förvrängda bild för att ta reda på vad som verkligen händer mellan palestinier och israeler. Jag skulle också vilja göra något åt likgiltigheten hos unga människor som tror att det inte går att göra något åt sådant som är fel. Jag skulle verkligen rekommendera unga människor att åka hit och medverka i olivplockningsprogrammet. Här praktiserar man praktiskt solidaritet, man plockar oliver samtidigt som man lär sig otroligt mycket om situationen. För mig har det varit en ögonöppnare.

Alena Krizova är 28 år och kommer från Tjeckien, men bor nu i London. Egentligen är hon lärare men lyckades inte få tag på något bra lärarjobb så nu arbetar hon som kassör på ett litet företag.

– Jag har en vän som bor i London och som under tre månader förra året, var ekumenisk följeslagare i Betlehemsområdet. Hon jobbade med att observera brott mot de mänskliga rättigheterna. Hon introducerade olivplockningsprogrammet för mig. Det lät mycket intressant och jag är väldigt glad över att jag reste hit. Det känns som ett äventyr eftersom jag inte har varit i här förut.

– Jag har inte varit aktivist tidigare men i går kväll talade jag med en vän om att vi ska bli aktivister när vi kommer hem, säger Alena.

Det starka budskap vi har fått under den här resan gör att vi inte är samma människor nu som vi var före vistelsen i Palestina.

– Just nu är jag lite rädd eftersom vi håller på att plocka oliver bredvid en bosättning, en så kallad utpost. Jag är glad att inga bosättare har kommit än så länge. Jag har hört att de kan vara otrevliga och våldsamma. Jag tänker också på jordbrukaren som vi hjälper, att han är orolig över att förlora sina olivträd. Hans leende har ett drag av sorg.

– Jag tycker att det känns fantastiskt att få hjälpa dessa människor tillsammans med människor från hela världen. Att få höra deras historier och tankar berikar mig otroligt

mycket och jag har funnit nya vänner som kommer att vara mina vänner för livet. Det är ett väldigt bra sätt att ha semester, att under en stor del av dagen plocka oliver och göra något med hela kroppen och att på eftermiddagar och kvällar få kunskap om situationen genom de föreläsningar och studiebesök som ingår i programmet. De starkaste upplevelserna jag har haft är samtalen med olivbönderna. Nu förstår jag hur starka deras band är till jorden.

Text och foto: Yngve Hansson

Yngve Hansson sitter i PGS förbundsstyrelse och är ordförande i Palestinagruppen i Sundsvall.

Essat Abdulla Hassan Abu Latifah.

Baha Hillo.

Eljard Hagen.

James D. Brown.

Alena Krizova.